

veza EMAS III i ISO 14001:2004

smernice za uvođenje i primenu

□ **EMS** – Environmental Management System

□ **EMAS** - Eco Management and Audit Scheme

3

EMAS i ISO 14001

EMAS i ISO 14001 - sličnosti

- EMAS Aneks II A (ISO 14001:2004, tačka 4)
- **dobrovoljni**
- primenljivi na sve vrste i veličine organizacija

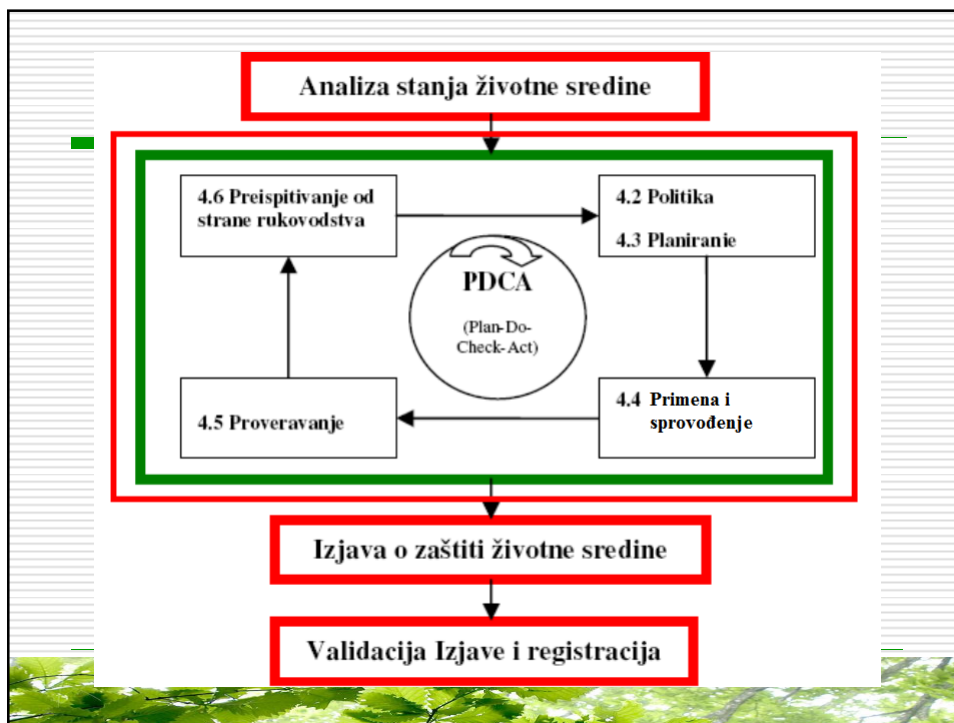
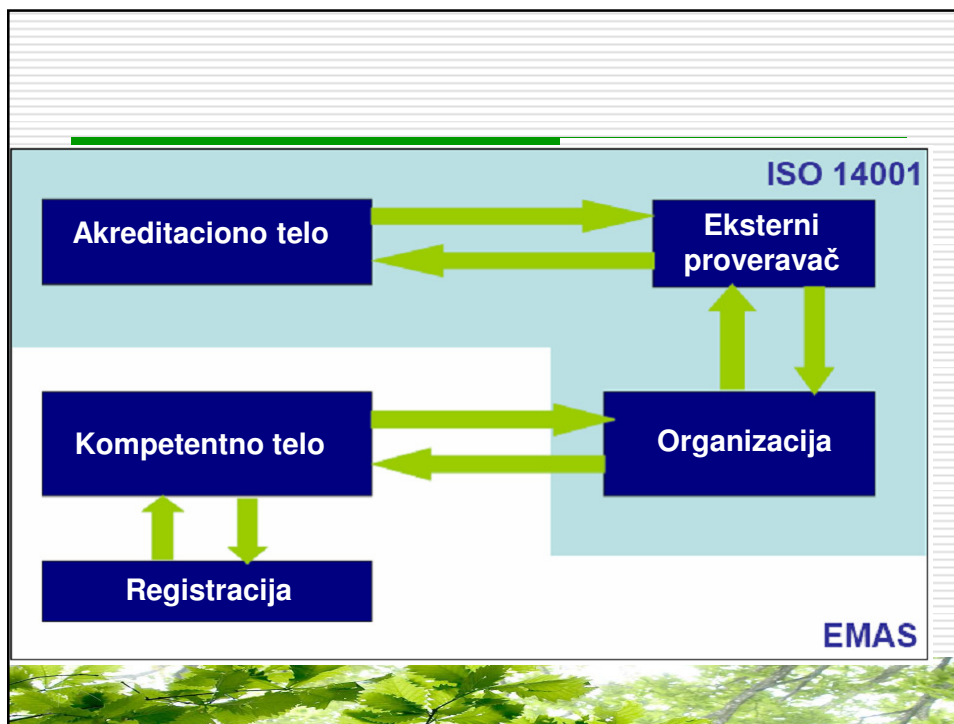

EMAS i ISO 14001 - razlike

- EMAS- Uredba na nivou EU, ISO 14001-međunarodni standard
- EMAS Kompetentno telo, EMAS verifikator (proveravač)
- EMAS - Obaveza država članica da uspostave infrastrukturu
- EMAS – može uključiti i: Savet, Sekretarijat..
- EMAS – definisane olakšice za MSP/male organizacije (period ciklusa IP, registracije...)

- EMAS- Strožiji zahtevi
- Analiza – pregled stanja životne sredine
- Validirana izjava o zaštiti životne sredine
- Konkretniji zahtevi (izjava, performanse, aspekti, period provere...)
- Veće uključivanje zaposlenih
- Zakonski propisi

Registracija – Osnovni koraci

- (1) **Politika životne sredine**
- (2) **Sveobuhvatna analiza stanja životne sredine (*Environmental Review*)**
- (3) **Uspostavljanje EMS (ISO 14001:2004)**
- (4) **Interna provera sistema (Aneks III), Preispitivanje od strane rukovodstva**
- (5) **Izjava o zaštiti životne sredine (*Environmental Statement*)**
- (6) **Verifikacija i validacija – od strane EMAS verifikatora**
- (7) **Registracija od strane Kompetentnog tela i korišćenje EMAS logoa**

ANNEX VII

ENVIRONMENTAL VERIFIER'S DECLARATION ON VERIFICATION AND VALIDATION ACTIVITIES

..... (name)

with EMAS environmental verifier registration number .....

accredited or licensed for the scope ..... (NACE Code)

declares to have verified whether the site(s) or the whole organisation as indicated in the environmental statement/updated environmental statement (*) of the organisation ..... (name)

with registration number (if available) .....

meet all requirements of Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS).

By signing this declaration, I declare that:

- the verification and validation has been carried out in full compliance with the requirements of Regulation (EC) No 1221/2009.
- the outcome of the verification and validation confirms that there is no evidence of non-compliance with applicable legal requirements relating to the environment.
- the data and information of the environmental statement/the updated environmental statement (*) of the organisation/site (*) reflect a reliable, credible and correct image of all the organisations/sites (*) activities, within the scope mentioned in the environmental statement.

This document is not equivalent to EMAS registration. EMAS registration can only be granted by a Competent Body under Regulation (EC) No 1221/2009. This document shall not be used as a stand-alone piece of public communication.

Done at ... on .../.../20....

Signature

(*) cross: when non-applicable.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTERTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE
Vojkova 1b, 1001 Ljubljana p.p. 2608
tel.: +386(0)1 478 40 00 fax: +386(0)1 478 40 52

a 12. členu Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, št. 52/05, št. 20/05 in 17/06) in 179. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006, 105/06-ZUS-1, 126/2007) izdaja Agencija Republike Slovenije za

POTRDILO

STRACIJI V SISTEMU EMAS

d.d., PE Kemija Mozirje, Mozirje, Ljubija 11

Lokacija:
Mozirje, Ljubija 11

vrstnost iz standardne klasifikacije dejavnosti:
raščastih lakov, masterbatchev ter premazov in razredčil

ima organizacije v sistemu EMAS:
SI-00003

EMAS: 30.11.2009
30.11.2012.

EMAS

dr. Silvo Zlebir
generalni direktor

- Ukoliko organizacija već ima sertifikovan EMS – ti koraci kod pripreme se mogu preskočiti
- Organizacija mora da obezbedi dokaze o usaglašenosti sa zakonskim propisima
- Organizacije van EU – uzimaju u obzir i zahteve za slične delatnosti u zemlji članici gde podnose prijavu
- Kada postoje referentni dokumenti za specifičan sektor, performanse organizacije moraju se oceniti u odnosu na njih

11

EMAS III

REG. NO.

22.12.2009 EU Official Journal of the European Union L 342/1

I
(Acts adopted under the EC Treaty/European Treaty whose publication is obligatory)

REGULATIONS

REGULATION (EC) No 1221/2009 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 23 November 2009
on the voluntary participation by organisations in a Community environmental management scheme (EMAS), repealing Regulation (EC) No 761/2001 and Commission Decision 2006/185/EC and 2006/186/EC

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 17(1) thereof,

Having regard to the proposal from the Commission,

Having regard to the opinion of the European Central Bank,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee,

Acting in accordance with Article 251 of the Treaty,

(1) Article 2 of the Treaty provides that the Community is to have among its objectives the promotion of sustainable growth throughout the Community;

(2) Decision No 1400/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 22 July 2002 laying down the Sixth Community Environment Action Programme (7) identifies the improvement of collaboration and partnership with enterprises as a strategic approach to meeting environmental objectives. Voluntary commitments are an essential part thereof. Encouraging wider participation in the Community's eco-management and audit scheme (EMAS) and the

(3) The Commission Communication of 10 April 2007 on the Mid-term review of the Sixth Community Environment Action Programme recognises that there is a need to progress the functioning of the voluntary instruments that have been designed for industry and that these instruments have a great potential but have not been fully developed. It calls upon the Commission to revise the instruments in order to promote their participation and reduce the administrative burden in their management.

(4) The Commission Communication of 16 July 2008 on the Sustainable Consumption and Production and Sustainable Industrial Policy Action Plan recognises that EMAS helps organisations to optimise their production processes, reducing environmental impacts and making more effective use of resources.

(5) For the purpose of promoting a coherent approach between the legislative instruments developed at Community level in the field of environmental protection, the Commission and the Member States should consider how regulation under EMAS may be taken into account in the development of legislation or used as a tool in the enforcement of legislation. They should also, in order to raise the spread of EMAS for organisations, take account of EMAS in their procurement policies and, where appropriate, refer to EMAS or equivalent environmental management systems as contract performance conditions for works and services.

(6) Option of 25 February 2009 (not yet published in the Official Journal).

(7) OJ C 130, 25.5.2009, p. 56.

(8) Option of the European Parliament of 2 April 2009 (not yet published in the Official Journal) and Council Decision of 26 October 2008.

(9) OJ L 242, 16.9.2002, p. 1.

EMAS Uredba (EC) Br 1221/2009

EMAS III – sadržaj

Poglavlje 1 Opšte odredbe (cilj, definicije)

Poglavlje 2 Registracija organizacija (Komp.telo, priprema, prijava)

Poglavlje 3 Obaveze registrovanih organizacija (obnavljanje registracije, MP, značajne promene, interne provere, upotreba EMAS logoa)

Poglavlje 4 Pravila koja se odnose na komp.tela (uloga, registracija/ukidanje, obnavljanje reg., forum)

Poglavlje 5 EMAS verifikatori (zadaci, periodika verifikacije, zahtevi za verifikatore, posebni zahtevi – treće zemlje, fizička lica, nadzor nad verifikatorima, treće zemlje, MP)

Poglavlje 6 Akreditaciona tela i tela za licenciranje

Poglavlje 7 Pravila primenjiva na države članice (podrška organizacijama u pogledu zak.propisa, promocija EMAS, informisanje, MP, itd)

Poglavlje 8 Pravila koja se odnose na Komisiju (informacija, saradnja, izveštavanje, uputstva i smernice)

Poglavlje 9 Završne odredbe

EMAS III

Aneks 1 Analiza-pregled stanja životne sredine

Aneks 2 Deo A - ISO 14001:2004 zahtevi (tačka 4)
Deo B - dodatni EMAS zahtevi

Aneks 3 Zahtevi koji se odnose na interne provere ZŽS

Aneks 4 Izveštavanje u pogledu životne sredine
(uključujući Izjavu o ZŽS, EPI)

Aneks 5 EMAS logo

Aneks 6 Informacije za registraciju (obrazac za prijavu)

Aneks 7 Izjava verifikatora (u vezi sa aktivnostima verifikacije i validacije)

Aneks 8 Uporedna tabela EMAS II/EMAS III

Aneks I

Analiza/pregled stanja životne sredine

Analiza stanja životne sredine -

Inicijalna, sveobuhvatna analiza aspekata, uticaja na životnu sredinu koje organizacija prouzrokuje svojim procesima, uslugama i proizvodima.

Analiza/pregled stanja životne sredine

Mora da obuhvati:

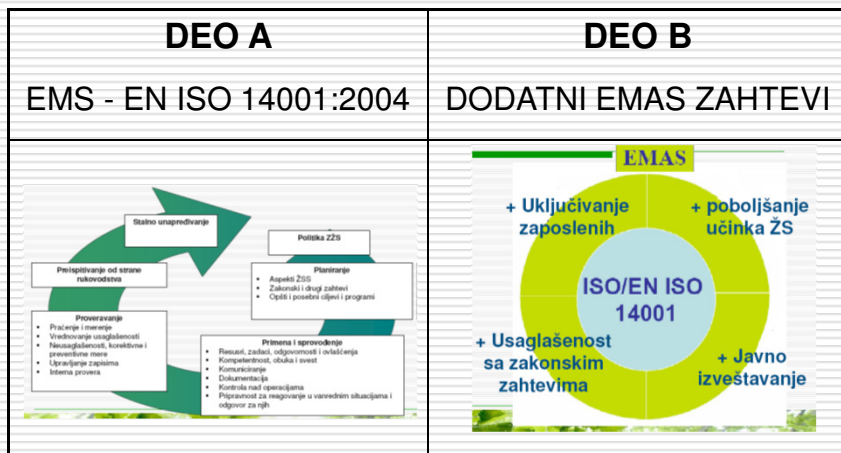
- zakonske zahteve ŽS (EU, nacionalni, lokalni), primenljivi na organizaciju
- identifikaciju značajnih indirektnih/direktnih aspekata životne
- opis kriterijuma za određivanje stepena značajnosti aspekata
- analizu svih postojećih praksi i procedura
- analizu prethodnih vanrednih situacija

Aneks II

ISO 14001:2004 i dodatni EMAS zahtevi

Aneks II - deo A

Politika zaštite životne sredine

- Dokument kojim se opisuju sveobuhvatne namere i smernice koje se odnose na životnu sredinu.
- Politiku donosi najviše rukovodstvo
- Posvećenost usaglašenosti sa zakonskim i drugim zahtevima, opredeljenost za stalna unapređenja i prevenciju zagađenja
- Daje okvir za opšte i posebne ciljeve

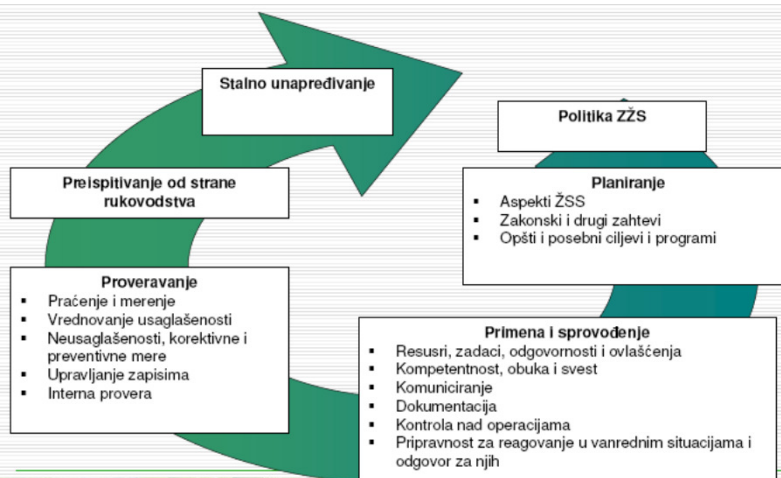

Ciljevi i programi

Programi – za ostvarenje ciljeva:

- Konkretna mere;
- Vreme sprovođenja;
- Odgovornosti i
- Neophodni resursi

Uspostavljanje EMS

Aneks II - deoB

Dodatni EMAS zahtevi

- Analiza stanja ŽS. Zakonski propisi i zemlje članice u kojoj se aplicira
- Usaglašenost sa zakonskim propisima (i svim dozvolama/graničnim vrednostima)
- Performanse ŽS – stalna poboljšavanja, poređenje sa sektorskim, sve lokacije, indirektni/direktni uticaji
- Uključivanje svih zaposlenih – načini dvosmerne komunikacije, predstavnik zaposlenih, uključivanje u identifikaciju aspekata, izveštavanje, praćenje, unapređenja
- Transparentna komunikacija sa zainteresovanim stranama/javno objavljivanje podataka

Aneks III

Interna provera

- U kojoj meri se poštuju uspostavljeni EMS
- Da li se uspostavljenim sistemom mogu postići ciljevi definisani programima ZZS
- Usaglašenost sa zakonskim zahtevima
- Informacija menadžmentu potrebna za preispitivanje sistema, ocena efektivnosti sistema, da li se sistemom upravlja
- Godišnje provere, pun ciklus – trogodišnje
- Posebne olakšice za male organizacije

Izjava o zaštiti životne sredine (2)

Kao minimum sadrži:

- jasan i nedvosmislen opis organizacije i sumirani prikaz: aktivnosti, proizvoda i usluga
- politiku zaštite životne sredine i kratak opis EMS organizacije;
- opis svih značajnih direktnih i indirektnih aspekata životne sredine i opis prirode uticaja
- opis opštih i posebnih ciljeva i njihove veze sa značajnim aspektima životne sredine i uticajima

Izjava o zaštiti životne sredine (3)

Kao minimum sadrži (nast):

- sumirani prikaz raspoloživih podataka o performansama, opštim i posebnim ciljevima u skladu sa značajnim aspektima i uticajima. Definisani ključni EPI
- Podaci trebaju da obezbede poređenje vrednosti performansi organizacije iz godine u godinu
- drugi faktori vezani za performanse ŽS, uključujući poređenje sa zakonskim obavezama/sektorskim dokumentima
- ime i broj akreditacije/dozvole EMAS verifikatora i datum validacije

EMAS III - Prikazivanje EPI

- Svaki EPI – 3 elementa:
  - A - Ulazi/uticaji - Apsolutne vrednosti, godišnje količine
  - B - Izlazi – Apsolutne vrednosti, godišnje količine (količina proizvoda, broj zaposlenih)
  - C - Njihov odnos (A/B)

Ključni EPI, po oblastima

- **Energetska efikasnost** (MWh, GJ/godišnje, udeo energije iz obnovljivih izvora)
  - **Efikasnost korišćenja materijalnih resursa** (t/godišnje)
  - **Voda** (ukupna potrošnja, m3/godišnje)
  - **Otpad** (ukupan otpad, opasan otpad, t/godišnje)
  - **Biodiverzitet** (korišćenje zemljišta, m2)
  - **Emisije** (emisija gasova staklene bašte, t CO2/godišnje)
- A, B, A/B
  - Sektorske smernice...

Aneks V

EMAS logo

Ukoliko se i ne odlučimo za registraciju

- Dobra osnova za benčmarking (sektorske smernice)
- Unapređenje postojećeg EMS
- Pomoć pri definisanju EPI
- Uvođenje EnMS (EN 16001, ISO 50001)
- Unapređenje izveštavanja i odnosa sa zainteresovanim stranama
- Odlične smernice za uvođenje i primenu
- Veća motivisanost zaposlenih, uštede, konkurentnska prednost...

Move 2 Improve!

Pitanja...

33

HVALA NA PAŽNJI !

Kontakt:

Mr Dragana Petrović
"Victoria Consulting" d.o.o.
(member of denkstatt group)

Tel: +381 (11) 2288688

Fax: +381 (11) 2288689

Mob: +381 (63) 8470784

www.victoriaconsulting.co.rs

dragana@victoriaconsulting.co.rs